

Handläggare
Daniel Edenborgh
Telefon: 0761242252

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2020-02-13

Ny Klimathandlingsplan 2020-2023.

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2019/1041

Förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i budget 2019 uppdraget att revidera Strategin för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040, som i och med revideringen fått benämningen Klimathandlingsplan 2020-2023 – För ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040. Stadsdelsnämnden har fått ärendet på remiss.

Klimathandlingsplanen anger hur staden ska nå de ambitiösa klimatmål, som fastläggs i Miljöprogram 2020-2023.

För perioden 2020-2023 redovisas konkreta åtgärder för minskade utsläpp av växthusgaser som ska leda till att etappmålet om högst 1,5 ton CO2 per invånare nås.

Förvaltningen ställer sig positiv till Klimathandlingsplan 2020-2023. Med denna handlingsplan höjer staden ambitionsnivån för att möta Parisavtalets åtaganden. Förvaltningen har yttrat sig över förslaget och föreslår att nämnden beslutar att remissen besvaras med detta tjänsteutlåtande.

Bakgrund

Av kommunfullmäktiges budget för 2019 framgår att Stockholms stads miljöprogram samt Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040, ska revideras i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser.

Arbetet med framtagande av Klimathandlingsplan 2020-2023 har skett med hjälp av en samordningsgrupp bestående av exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Stadshus AB,

Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder och Stockholm Exergi AB. Parallellt med detta har Miljöprogram 2020-2023 utarbetats.

Stadsdelsnämnden har fått förslaget till Klimathandlingsplan 2020-2023 på remiss. Remissvar ska efter begärt anstånd vara KS tillhanda 14 februari 2020. Remissutgåvan har skickats till stadens samtliga förvaltningar och Stockholms stadshus AB, Kommunstyrelsens pensionärsråd, BIL Sweden, Byggmaterialindustrierna, Byggmästareföreningen, Cykelfrämjandet, Ekokommunerna, Energiforsk, Energiföretagen Sverige, Energimyndigheten, Fastighetsägarna Stockholm, Folkhälsomyndigheten, Fältbiologerna, Föreningen för samhällsplanering, Förpacknings- och tidningsinsamlingen, Göteborgs stad, Handelskammaren, HSB Stockholm, IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, KEMI, KI, Klimatkommunerna, KS Råd för Agenda 2030, LRF, Länsstyrelsen Stockholm, Malmö stad, MSB, Naturskyddsföreningen, Naturvårdsverket, Nordig Galvanizers, Region Stockholm, Revisionskontoret, Riksbyggen, Rådet för Agenda 2030 – remissbrevlåda, SABO, SGBC, Storsthlm, Strålsäkerhetsmyndigheten, Swedavia, Svenskt vatten, Svenskt Näringsliv, SKL, Trafikverket, Transportstyrelsen, Transportstyrelsen, Upphandlingsmyndigheten m.fl.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kvalitetsavdelningen i samråd med parkmiljöavdelningen.

Ärendet

I stadens Miljöprogram 2020-2023 anges Stockholms stads målsättningar på klimatområdet. I Klimathandlingsplan 2020-2023 konkretiseras Miljöprogrammets målsättningar med ansvarsfördelning och åtgärdsexempel.

Målsättningarna beskrivs nedan:

Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040, med följande etappmål till 2023:

- Minskade växthusgasutsläpp – högst 1,5 ton CO₂e per invånare.
- Minskad klimatpåverkan från konsumtionen.

En fossilfri organisation 2030, med följande etappmål till 2023:

- Minskade växthusgasutsläpp – högst 105 000 ton CO₂e från stadens verksamheter.
- Effektiv energianvändning.

I klimathandlingsplanen beskrivs stadens nya klimatbudget som Stockholms del av den globala klimatbudgeten. Klimatbudgeten uttrycker en ambition om att maximalt tillåten utsläppsmängd ska vara 19 miljoner ton koldioxidekvivalenter under perioden 2020-2040.

För perioden 2020-2023 redovisas konkreta åtgärder för minskade utsläpp av växthusgaser som ska leda till att etappmålet om högst 1,5 ton CO₂ per invånare nås. Dessa åtgärder är angivna som beting för olika utpekade kommunala nämnder och bolagsstyrelser. Åtgärdsbetingen utgör stadens klimatbudget för perioden 2020-2023. Åtgärdsområdena med tillhörande beting är:

- Transporter
- Energianvändning för värme och kyla inom bebyggelsen
- El-produktion och användning
- Gasproduktion och användning

De nämnder och bolag som har utsläppsbeting i handlingsplanen ska arbeta in dessa i sina verksamhetsplaner och beskriva vilka aktiviteter/åtgärder som ska genomföras, så att uppföljning kan ske på åtgärd och beting.

Stadsdelsnämnder har inga beting i Klimathandlingsplanen men de ska i verksamhetsplanen beskriva vilka åtgärder de avser vidta inom sina respektive verksamheter utifrån rådighet.

Utbildningsnämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna samt äldrenämnden med stöd av miljö- och hälsoskyddsmyndigheten står som ansvarig för genomförande och uppföljning av åtgärden ”Utveckling av klimatberäkningar av de menyer och måltider som serveras i förskolor, skolor och äldreboenden”.

Klimathandlingsplanen anger också hur staden kan ha nettollutsläpp senast år 2040. Detta kan till exempel ske genom att staden aktivt vidtar åtgärder för att öka produktionen av biokol samt driver på arbetet för att fånga in och lagra koldioxid. På så vis kan kvarvarande utsläpp från till exempel plast i avfallsförbränningen kompenseras.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Stab

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Det långsiktiga målet är att Stockholm ska vara klimatpositiv 2040. För att nå detta behöver teknik och affärsmodeller för negativa utsläpp utvecklas. Staden kan inte själv uppnå ett sådant ambitiöst mål och därför behövs en kraftsamling tillsammans med såväl regering som EU.

Handlingsplanen anger vidare vilka processer som måste drivas för att de långsiktiga klimatmålen ska kunna nås. I planen anges ansvariga nämnder och bolag. Stadsdelsnämnder anges inte som ansvariga för att driva någon angiven process.

Stockholms stad höjer ambitionen genom att också redovisa hur staden kan arbeta med klimatåtgärder rörande konsumtion av till exempel flygresor, mat och byggmaterial. I det arbetet är tanken att staden ska gå före och inspirera andra.

I handlingsplanen konstateras att staden saknar rådighet över flera åtgärder, framför allt inom transportområdet, och att frågan om åtgärder avseende vägtrafikens utsläpp behöver utredas ytterligare. I kommunstyrelsens förslag till budget 2020 finns uppdrag om att stärka stadens påverkansarbete, och att ta fram en handlingsplan för minskade koldioxidutsläpp för vägtrafiken fram till år 2030. Om de nationella styrmedlen för minskade växthusgasutsläpp från vägtrafiken skärps kan det finnas möjligheter för staden att öka ambitionen ytterligare.

För ökad tydlighet och harmonisering med nationella mål har begreppet ”fossilbränslefritt” ersatts med ”fossilfritt” och ”klimatneutralt” uttrycks som ”inga nettoutsläpp”.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till Klimathandlingsplan 2020-2023. Ett ökat fokus på klimatfrågan går i linje med Parisavtalet och Agenda 2030.

Åtgärder som nämns i handlingsplanen som berör stadsdelsnämndens verksamhet är t.ex. gröna hyresavtal, energieffektivisering, ökad användning av solenergi samt måltider med hög klimatprestanda.

Förvaltningen har ambitionen att öka andelen gröna hyresavtal samt arbetar för att teckna gröna hyresavtal vid nytecknande/omförhandling av lokalhyreskontrakt i den mån det går.

Energieffektiv utrustning, lokaler och arbetssätt är områden som förvaltningen prioriterar och arbetar fokuserat med. Inför 2020 har klimatinvesteringsmedel sökts för åtgärder såsom utbyte av gammal belysning mot LED, utbyte av gamla energislukande vitvaror samt installation av solcellsdrivna och komprimerande skräpkorgar för

ett totalbelopp av 1,4mkr. Energicentrum används som stöd i detta arbete.

Förvaltningen har inga egna byggnader men utredde möjligheterna för solenergi på parklekarnas tak, under 2019. Utredningen resulterade i att solceller inte bedömdes som lämpligt på dessa byggnader på grund av säkerhetsskäl då barn kan klättra upp på taket, skuggning från närliggande träd samt stöld och skadegörelse. Vid nyproduktion av förskolor och parklekar ingår dock solenergi som en utredningspunkt i projekteringen.

I klimathandlingsplanen nämns återkommande vikten av att stadens förvaltningar och bolag ställer relevanta klimatkrav vid upphandlingar. Förvaltningen anser att samverkan kring att definiera lämpliga klimatkrav behövs inom flera kategorier. När lämpliga klimatkrav finns definierade behöver upphandlingsmallar uppdateras.

En stor klimatpåverkan kommer från den mat och livsmedel som stadsdelsförvaltningar serverar på förskolor och äldreboenden. Därför ser förvaltningen positivt på att få tillgång till verktyg för klimatberäkning av menyer och måltider samt stöd och hjälp i arbetet med att minska denna källa till klimatpåverkan. Förvaltningen noterar att stadsdelsnämnderna tillsammans med utbildningsnämnden och äldrenämnden står som ansvariga för att utveckla kravnivån för klimatprestanda för måltider som serveras i förskolor, skolor och äldreboenden. Förvaltningen ser detta som positivt men att central samordning kommer att behövas.

Vidare tar klimathandlingsplanen upp att det utöver stadens klimatinvesteringsmedel även finns statliga projektstöd att söka. Förvaltningens erfarenhet är att det är svårt att överblicka tillgängliga utlysningar för projektstöd och att arbetet med att få extern finansiering mycket resurskrävande. Förvaltningen föreslår att ansvariga facknämnder får uppdraget att sprida information och även samordna projekt som syftar till uppfyllnad av miljöprogrammets och klimathandlingsplanens mål, även om genomförandet sker inom stadsdelsförvaltningarnas verksamheter.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Stab

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Christina Klang
Stadsdelsdirektör

Carolina Bjurling
Kvalitetschef

Bilagor

1.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Christina Klang, Stadsdelsdirektör	2020-01-28
Carolina Bjurling, Kvalitetschef	2020-01-28